

КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ОСВІТНІЙ ДИСКУРС У ПРОСТОРИ ПОСТСУЧАСНОСТІ

Лебідь А.Є., канд. філос. наук, доцент

Кінець чи трансформація? Питання такого змісту ми зустрічаємо відносно філософії, метафізики, історії, а тепер й Університету. Багато мислителів зі світовим ім'ям обґрунтовували своє бачення ідеї та місії Університету, наголошували на необхідності його впливу на життя суспільства, реагування на виклики сучасності. Не викликає сумніву те, що на сьогодні Університет має не тільки транслиувати традиційні вартості, не тільки розв'язувати питання освіти та науки, а більше того – брати діяльну участь у вирішенні проблем демократії, економіки, культури і духовності.

Філософський дискурс Університету пройшов різні стадії, від романтизму до прагматизму. Блискучі німецькі мислителі, філософи, громадські діячі: І. Кант, В. фон Гумбольдт, Й. Г. Фіхте, Ф. Шляєрмахер, Ф.-В. Шеллінг – уперше спробували всебічно осмислити ідею та місію Університету. Вони обґрунтували засади новочасного Університету, які надалі були розвинені К. Ясперсом, М. Гайдеггером, Ю. Габермасом. Основні академічні цінності, на їх думку, полягають у творчій свободі викладання та дослідження, науковій етиці, багатій філософській культурі тощо.

Завдання класичного Університету чітко сформулював Почесний президент НаУКМА В'ячеслав Брюховецький. Він зазначає, що "Майбутнє твориться вже сьогодні не стільки в політичних партіях, не стільки в уряді, а саме в університетах, як твердинях національної ідентифікації народу і динамічних структур, де відбувається засвоєння модерних ідей молоддю" [1, 4]. Така позиція перегукується із думкою відомого іспанського філософа Хосе Ортеги-і-Гассета. Для нього "Університет – це насамперед вища освіта, яку має одержати пересічна людина", до того ж "передовсім необхідно зробити з пересічної людини людину культурну – помістити її на висоту часу" [3, 88]. Й аналогічною вбачається ідея Університету Ярославом Пеліканом, який визначає відповідальність університету за справу освіти, дослідження, наукову комунікацію, громадянське виховання та суспільний розвиток.

Отже, на нашу думку, лише в умовах, коли Університет продовжує виконувати покладені на нього функції оберегу духу,

культурної спадщини нації, плекає атмосферу "свободи думки, цієї внутрішньої сили, яка притаманна думці" і не перетворився на бізнес-структуру, залишається ще сподівання, що він і надалі зуміє протистояти численним викликам Історії.

І наостанок, словами Г.-Г. Гадамера: "Позбудьмося ілюзій. Особистим завданням кожного залишається віднаходження власного простору свободи. Знайти свій простір свободи і навчитися в ньому рухатися – це завдання нашого людського життя взагалі" [2, 184]. І завдання Університету тим більше...

Література

1. Беланова Р.А. Гуманізація та гуманітаризація освіти в класичних університетах (Україна – США). – К.: Центр практичної філософії, 2001. – 216 с.
2. Гадамер Г.-Г. Ідея Університету – вчора, сьогодні, завтра // Ідея Університету: Антологія / за ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002. – С. 167-184.
3. Ортега-і-Гассет Х. Місія Університету // Ідея Університету: Антологія / за ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002. – С. 65-107.

"ФИЛОСОФИЯ" УСПЕХА

Гаврюшова Ирина, гр. М-72

Не существует никакой реальности, кроме одной, содержащейся в нас. Это потому, что многие люди живут в нереальной жизни. Они берут находящиеся вне себя образы для реальности и никогда не позволяют миру утвердиться внутри.

Герман Гессе, "Демиан"

Что такое успех? Многократные размышления на эту тему привели к выводу, что успех – это осуществление цели и состояние удовлетворения (счастья) от этого. И действительно, можно ли считать успешным человека, который не осуществил ни одного своего желания, не довел до конца ни одного дела, не добился в жизни ничего из того, что планировал? Можем ли мы считать успешным человека, который осуществил свою цель, но удовлетворения или счастья от этого не испытывает? Скорее всего, нет. Поэтому,